

UCHWAŁA NR XIV/107/2025
RADY GMINY ŻYRZYN

z dnia 27 października 2025 r

w sprawie utworzenia Klastra Energii

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 2 pkt 15a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2024 r. poz. 1361 ze zm.)
- Rada Gminy, działając na wniosek Wójta Gminy Żyrzyn uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Wyraża się wolę utworzenia przez Gminę Żyrzyn Klastra Energii wraz z gminami: Baranów, Końskowola, Kurów i Markuszów.
2. Zasady funkcjonowania Klastra Energii, zasady współpracy partnerów, wyznaczenie koordynatora oraz jego obowiązki i uprawnienia zostaną określone w porozumieniu o utworzeniu Klastra Energii oraz regulaminie Klastra Energii.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żyrzyn.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Aktualnie trwająca na świecie i w Polsce transformacja energetyczna prowadzi do zmiany modelu produkcji energii elektrycznej. Coraz większą rolę zaczynają odgrywać lokalni prosumenci, czyli podmioty jednocześnie wytwarzający i konsumujący energię elektryczną, a także lokalni producenci energii elektrycznej i ciepłej, którzy posiadają większe instalacje odnawialnych źródeł energii. Zmianie podlega cały model systemu energetycznego - przechodzimy transformację z modelu energetyki promienistej na model energetyki rozproszonej oraz obywatelskiej, w której aktywny udział będą brali członkowie danej wspólnoty lokalnej. Energia elektryczna oraz ciepła w coraz większym stopniu produkowana będzie przez lokalne obywatelskie społeczności energetyczne, które wytworzoną energię będą wykorzystywali przede wszystkim na własne potrzeby.

Jednym z rodzajów obywatelskich społeczności energetycznych są klastry energii, czyli cywilnoprawne porozumienie (umowa), którego przedmiotem jest wytwarzanie i równoważenie zapotrzebowania, dystrybucja, obrót energią (pochodzącą przede wszystkim z odnawialnych źródeł energii). Członkiem klastra może być każdy podmiot - jednostka samorządu terytorialnego, osoby prawne, osoby fizyczne, a także inne podmioty. Celem klastra jest stworzenie lokalnego obszaru samobilansującego się. Zapotrzebowanie na energię elektryczną wewnątrz klastra powinno być pokrywane w całości lub w jak największej części przez członków klastra, którzy posiadają instalacje produkujące energię elektryczną lub ciepłą (np. instalacje fotowoltaiczne, kogeneracyjne, turbiny wiatrowe, biogazownie).

Ponadto klastr jest wehikułem, który pozwoli pozyskać dodatkowe środki publiczne - zarówno krajowe, jak i zagranicznych - których celem jest wsparcie przedsięwzięć z zakresu energetyki (budowa nowych instalacji wytwórczych, audyty energetyczne, optymalizacja zużycia energii w budynkach publicznych lub prywatnych itd.). Grupa środków pochodzących zarówno z Krajowego Planu Odbudowy, jak i bezpośrednio z programów unijnych będzie dedykowana właśnie lokalnym społecznościom energetycznym oraz klastrom.

Gmina Żyrzyn przystępując we współpracy z Koordynatorem klastra mogłaby osiągnąć znaczne korzyści dla gminy, jak i dla lokalnych przedsiębiorców i mieszkańców Gminy Żyrzyn. Utworzenie klastra umożliwiłoby w perspektywie kilku lat zmniejszenie cen energii dla członków klastra w porównaniu z cenami energii dostępnymi dla osób niezrzeszonych w ramach klastra. Nadchodzące zmiany w sposobie rozliczania m.in. nadwyżek energii pochodzących z prosumenckich instalacji fotowoltaicznych powodują, że znacznie korzystniejszym rozwiązaniem będzie odsprzedaż nadwyżek energii członkowi klastra, który w danym momencie jej potrzebuje. Oprócz zmniejszenia cen energii, klastr umożliwi pełne sięgnięcie po środki krajowe i europejskie, z których mogliby korzystać członkowie klastra. Pozyskane środki potencjalnie pozwoliłyby na sfinansowanie audytów energetycznych, analiz prawnych oraz biznesowych, a także stworzenie nowych instalacji

OZE i wdrożenie systemu zarządzania i bilansowania energią elektryczną, które to działania przyniosłyby zyski dla Gminy Żyrzyn oraz jego mieszkańców, a także niższe ceny energii dla członków klastra. Zawiązanie Klastra Energii oznaczałoby rozwój innowacyjnych i przyszłościowych technologii na terenie Gminy Żyrzyn co skutkowałoby dodatkową promocją gminy jako miejsca nowoczesnego i przyjaznego środowisku. Dzięki powołaniu do życia klastra, gmina oraz jej mieszkańcy i przedsiębiorcy działający na jej obszarze mogliby w sposób aktywny uczestniczyć w trwającej transformacji energetycznej i czerpać z niej korzyści.